

Északi-osztják nyelvtanulmányok.

(Hatodik közlemény.)

I. Szövegek.

a) Obdorszk vidékéről.

13. *pastər-iàχ ioxtəm uisəl si.*

pastər-iàχ rònàìèl nòmən ol, Ās-tvìna ol, uàнна ol, mola xouən, ošl andàm. kàt xui uèlβəsłèda man'səyən, kurəy uai ošsəyən. uèlta nòyàlta pitsalən, ièlta nòyàllalən. i xuiəl tòyàlta manl, pòrləman manl, kurəyàləl moyna ant xaiłəyən, i xuiəl kurna sòsl, i xuiəl kurna sòsl-kèba, toyləy uai mər'na manl. toyləy pastər xuiəl kurəy uai iubina manəs, i xuiəlna andi uantsa. lou kurəy pastər kurəy uai kàldəm nòyàlman sòsl, toyləy pastər kàldəm an'nila, kurəy uaiəl pilna iyrà-man'səyən. kurəy ièlta xažəs nòyəs-

13. A *pastər*-nép eredete.

A pasztér-nép eredeti nemzetsége a felső vidéken, az Ob forrásvidékén van, közel van-e vagy messze, nem tudni. Két ember vadászni ment, jávorszarvast találtak. Hogy elejtsék, üldözni kezdtek, hátulról üldözik. Az egyik ember szárnyon megy, röpülve megy, a lábai a földre nem érnek, a másik gyalog lép, ez ámbár gyalog lépdél, [mégis] szárnyas állat módjára megy [é. oly sebesen lépdél, mintha csak röpülne]. A szárnyas pasztér-ember a jávorszarvas mögött ment, a társa [már] nem is látta. Ő, a gyalogos pasztér, a jávorszarvas nyomát követvén lépdél, a szárnyas pasztér nyoma nem látszik, a jávorszarvassal együtt mentek. A gyalogos elmaradt hátul üldözvén [t. i. a

man. kurəŋ pastər iɔɔo-kērlada an' litl, sidi si nɔxləsl kurəŋ
 uai kàldəm iubina. seda uèr andàm, át nɔxləsl kurəŋ paster!

toxləŋ pastər kurəŋ uai pilna iɔɔà si man'səŋən. ɔou man'-
 səŋən, uàn man'səŋən, mosa mouna iɔɔətsəŋən-kèba. loŋ toxləŋ
 pastər kurəŋ uaiəl iɔɔətsəli, kurəŋ uai toxləŋ pastərna ioutsa.
 iɔɔəlna ioutsəli i ɔvləs. «iðho! mètsəm!» il-ám'səs, uandùil:
 «mola mouna iɔɔətsəm-kèba, si osl andàm. mà mouəm ielta ɔázəs,
 ɔouən ɔázəs, kamən ɔvtl-kèba nɔxləssəm, ɔoina luydəmət? mola
 mouna iɔɔətməm, os andàm. uelta uèl'səm, mouəm kut ɔouən ɔa-
 zəs, kurəŋ uai nɔɔəiəl iɔɔo ɔundi iɔɔətl, mouəl kut ɔou.»

kurəŋ uaiəl ɔor'səli, ɔormal iubina svs-uoiəl èuətsəli, uai-
 uŋ'kna pon'səli. kurəŋ uai nɔɔəiəl sãɔəlna lvp-làngsəli, sok tàləsli,
 pat uèr'səli — iètsəs.

mundi iuyəm mouəl pèlã iɔɔo-manda pidəs. mandal-ɔouət
 làŋna i tòxləl ilta surəmèlli, iɔɔo si kērləs, kurəŋ uai nɔɔəiəl s̄

szarvast]. A gyalogos pasztér visszafordulni nem akar, ilyen fut
 a jávorszarvas nyomában. Ezzel semmi dolgunk, hadd fusson a
 gyalogos pasztér!

A szárnyas pasztér a jávorszarvassal együtt ment im. Hosszú
 ideig mentek, rövid ideig mentek, valamely vidékre csak meg-
 érkeztek. A szárnyas pasztér a jávorszarvast elérte, a jávorszarvas
 a szárnyas pasztértől meglövetett. Íjjal lötte meg és megdöglött
 (tk. meghalt). «Ejha, elfáradtam!» Leült, nézelődik: «Hogy mi-
 csoda vidékre (tk. földre) jutottam, azt nem tudni. Az én földem
 hátulról elmaradt, messze [el]maradt. Hogy hány napja üttem
 nyomon, ki számlálta meg (tk. kitől vannak meg számlálva)?
 Hogy micsoda vidékre jutottam, nem lehet tudni. Megölni [ugyan]
 megöltem, de a földem ugyancsak messze van (tk. a földem köze
 messzire maradt), a jávorszarvas húsa mikor ér haza, messzire
 van az (tk. a földje köze hosszú).»

A jávorszarvast megnyúzta, miután megnyúzta, a háta
 faggyuját levágta, a botosa szájába tette. A jávorszarvas húsát
 deszkával letakarta, ágast(?) húzott rá, az alját [is] megcsinálta —
 elkészült vele.

Az imént jött földje felé visszamenni kezdett. Mentében
 (tk. menése hosszatt) az egyik szárnyát, a hóban húzta [baráz-

si çvisallì. ì tòzlä, ieza manl, pà gurèmallì, ieza manl, pà gurèmallì. uàn manəs-kèba, çou manəs-kèba, kurəy pastər izäl't òssəlì. çolna nózläsl.

kurəy pastər lauəl tozläy pastər pèlä: «nózləm uaiəm uèl'sèn, mola çol tùsèn?» tozläy pastər lauəl: «uèlta çodì kuš uèl'sèm, çou mouna uèl'sèm, kurəy uaiəm nóçàiel sî si çvisèm. mosa mouna-kèba uèl'sèm, mouəl an' mostəsèm.» tozläy pastər lauəl: «mà ioço si man'səm. kurəy uai nóçàien çoça nvy kuš manà! mà ioço-man'səm. kurəy uai nóçàiel màsl-gi, nvy manà!»

mundì tozläy pastər kurəy uai svs-uoiəl èuətliüslì, uai-uy'kna poniliüslì, ittam üislì, kurəy pastər elti maslì. «sidən tüman manà!»

tozläy pastər manda pidəs, mandal übina lauəl: «si-kinçà mà tòçəlna üsəm, käl'məm an' nila. tòzläm ìlta gurèmiül, si pàsna manà! uàn manlən, çou manlən, kurəy uai nóçàiel çoça

dát vont a hóban], tehát visszafordult, a jávorszarvas húsát ott hagyta. Egy kicsinyég megy, az egyik szárnyát megint leereszti (tk. lent húzza a hóban), kissé [tovább] megy, megint lent húzza. Hosszú ideig ment-e, vagy rövid ideig ment, [egyszer csak] a gyalogos pasztért szemközt találta. Még [mindig] üldözi a vadat.

A gyalogos pasztér [így] szól a szárnyas pasztérhoz: «Üzött vadadat megölted, vagy hová tetted?» A szárnyas pasztér mondja: «Megölni ugyan megöltem, [de] messzi földön öltem meg, a jávorszarvas húsát im ott hagytam. Hogy micsoda földön öltem meg, a vidékét nem ismertem föl.» A szárnyas pasztér tovább folytatja (tk. mondja): «Én im haza megyek, te csak menj a jávorszarvas húsához! Én haza megyek. Ha a jávorszarvas húsa kell, [hát] menj!»

Az elébb a szárnyas pasztér a jávorszarvas háta faggyuját levagdalta, a botosa szájába tette, ime most kivette s a gyalogos pasztérnek adta: «Ezt (tk. ezedet) evén menj!»

A szárnyas pasztér menni kezdett, indulása (tk. menése) előtt [így] szól: «Idáig én szárnyon jöttem, a nyomom nem látszik. A szárnyam barázdát vont, azon a jelen menj! Rövid ideig mégy, hosszú ideig mégy, a jávorszarvas húsához érsz majd.

ioḡātlən. kuš seda lūi, kuš sḡ olmədə, ielta mouən ɣou, kurəy nəɣo ioḡo an' ioḡātl.»

toɣləy pastər manəs mouəlna ioḡo, kurəy pastər kurəy uai ioḡāiəl ɣoza manəs. mandal ɣouət kurəy uai svs-uoi əuəlt i pul lauəndiül, sməl pə uolüül. uən manəs-kəba, ɣou manəs-kəba, svs-uoiəl ɣoləs. loy kurəy pastər kurəy uai ioḡāiəl ɣoza ioḡtəs, nməsüül, ielta mouəl pələ nməsüül: «mouəm ɣou! ioḡo ɣundi ioḡātləm kurna?» kurəy uai lūman sḡ olmədəs, kurəy uaiəl mola mouna uəl'sa, sḡ olmədəs. tḡ-toḡi nməsəs: «təm mouna olta iəm-lamba, mə mouəm si-kiñzə ɣou, kurna an' ioḡātləm (an' uəritləm), matti mou ḡsi mou, i-sidi ɣul ol, i-sidi or-uaiəl ol uəlβəsələ.» tōrəm-uək-kossḡ sḡ olmədəs, ielta mouəl uək ivrəməsli. si uis əuəlt, si kurəy pastər əuəlt pastər-iəɣ selta i rōtməsət. ioḡtəm uisəl si tām mouna. kurəy pastər ilbina pastər-iəɣ rōt tādū an-dām olmal, si uis əuəlt rōtməsət.

Akár ott edd meg, akár ott is maradj, hátra [maradt] földed messzi, gyalogos ember [onnét] vissza nem jut.»

A szárnyas pasztér ment a földjére vissza, a gyalogos pasztér [pedig] a jávorszarvas húsához ment. Menése közben a jávorszarvas háta faggyujából egy-egy falatot eddegél, az éhsége [megint] csak elmúlik. Rövid ideig ment-e vagy hosszú ideig ment, a hátafaggyuja elfogyott. Ő, a gyalogos pasztér, a jávorszarvas húsához érkezett, elgondolkozik, a hátra [hagyott] földje felé gondol: «A földem [bizony] messzire van! Mikor jutok én oda vissza gyalog?» A jávorszarvast even ott éldegélt, a mely földön a jávorszarvas megöletett, ott éldegélt. Erre-arra gondolkozott: «Ezen a vidéken lakni (tk. lenni) is elég jó, az én földem innét messzire van, gyalog [oda] nem jutok el (nem birok). Föld föld [ez is föld], hal is van, erdei vad is van vadászni való.» Örökre ott maradt, elhagyott földjét teljesen elfelejtette. Aztán így ettől a gyalogos pasztértől származott a pasztér-nemzetség. Erre a vidékre való jövetelük eredete (tk. nyílása) ez. A gyalogos pasztér előtt pasztér-nép itt nem volt, innen eredtek.

14. *kaldàś-àŋgi màśəł.*

(Törödék.)

iməŋən-igəŋən olləŋən. ı̄ iix twisəŋən, si iixəl ı̄oγəs-, uai-kur əuətti, on't-uai uèldi, iəŋ'k-γul uèldi louətti sidi ɛnməs. tōrəm pàrdəm ăr γntlna on't-uai uèləs, iəŋ'k-γul uèləs; on'dəŋ-pèlək ăr ləbas, oixət-moγ-pèlək ăr ləbas sidi si tōgnəs.

ləbət tol olmal əuəlt, ləbət luŋ olmal əuəlt ı̄ γntlna mərəm iōrəl uèrdi ɛlna olmal, nɔmsəl nɔməsl: «tuslām mēuəl-γonəmna tı̄ iōrətmel, àzəŋəlām-əŋgəŋəlām niŋ manəm niŋi suŋ, γuı̄ manəm γuı̄i suŋ lın and ośmən, purəś kurna, purəś iəsna mà si iōrətləm, mà γol-mosa niŋli olləm?»

si iubina əŋgəl-imi kət iəŋŋəl uıs, uèdi manəs, iəŋ'gna iōytəs. iəŋ'k nox-rəznəs, nox-taβsəmdəs. lou iəŋ'k uan'man seda ləiıl, nɔmsəl nɔməsl: «mà olməm-təlna iəŋ'gəm siməs uèr an' uèrəs, ittam γodi iıs?» tōdà ləiməl, iəŋ'k lou pèlè sidi lauəl: «manəm γodi uantlən? Ās nim-ələŋ pèlè uandà, Ās num-ələŋ pèlè uandà!» Ās nim-ələŋ pèlè uandəs, Ās num-ələŋ pèlè uan-

14. *Kaldàś-anya regéje.*

Asszony és férj vannak. Egy fiuk volt, ez a fiuk nyuszt-, vadláb vágó, erdei vad ölö, vízi halat fogó nagyságnyira növekedett ím. Az isten adta sok napon erdei vadat vadászott, vízi halat halászott; erdős félen [levő] sok éléskamrát, lapos félen [levő] sok éléskamrát megtöltött.

Hét tél elmulta (tk. volta) után, hét nyár elmulta után egy napon törött iját csinálni benn volt [a szobában], elgondolkozik: «Az én szakállam a mellemig, a hasamig ért mái le, atyám-anyám nő járta nős vidéket (tk. szögletet), ember járta emberes vidéket ők nem ismernek, öreg [é. öregedő] lábra, öreg [é. öregedő] kézre jutok immár, meddig legyenek még nőtelen?»

Azután az anyja asszony két vedret fogott, a part felé ment, a vízhez érkezett. A víz fölbugyogott, fölfreccsent. Ő a vizet nézvén ott áll, gondolja magában: «Mióta csak vagyok, a vizem ilyen dolgot még nem cselekedett, most meg mi lelte?» Ott állott, a víz így szól hozzá: «Engem nézel? Az Ob alsó vége felé nézz, az Ob felső vége felé nézz!» Az Ob alsó vége felé

dəs: χōlēχ-χōrāsna χōlēχ iil, sau-χōrāsna sau iil, ínləl lāng=pun kulātna kiǵártasa. χου μου εὐαλτ iuwaem χōlēχ lōχəŋ pōγəl lōγəlna toγo-lādəs.

səmγələl noχ-uilǵiǵidal kutna χōlēχ soγəl əŋ'alməsli: χaltsa tiuam nai-iǵ, χaltsa tiuam òr'-iǵ seda làrs. sǵtpəl εὐαλτ kəzəl uisli, i uaiəl əŋ'alməsli, kur-ínl luiəl εὐətməsli, keu elti si luiəl nálli nōγər'səlli, tiudəl εὐαλτ toχləŋ nál uis, si náləl toχləŋ nvl γoza uaiətsəlli, iōχləl ələm'səlli, iəza ələŋis sōzəs, náləl pəstəsli, si iubina keu ioutsəli, si nál keu muχti manəs.

nīməlləl sōmdəs, toγo sōsməs, sidi lauəl: «ímileŋi seda χaza! si iubina toγo-manə (χātna manə), iγən elti si iāzəŋ tuuə! «pubi lābət uələmvtl-gi, kul lābət uələmvtl-gi, niŋ manəm niŋi suŋ, χui manəm χui suŋ kašta át iil! pubi lābət uələmvtl, kul lābət uələmvtl an'-ki uəritl, lou əlt iil!»

ittam imi iəŋγələl iəŋ'kna pon'səli, noγos χəŋəs, χātna ioxtəs, si iəŋγəlyəŋ χat-χarina pon'səli. si kət iəŋγəlyəŋ noχ-

nézett, az Ob felső vége felé nézett: holló-alakban holló jön, szarka-alakban szarka jön, az orra evetszór vastagságnyira dérrrel van borítva. A messzi földről jött holló a réves falu révébe odaszállott.

Miközben a két szemét fölemelinti, a holló a bőrét levetette: honnan termett napfi, honnan termett fejedelemfi állt ott. A hüvelyéből a kését elővette, az egyik botosát levetette, a lába hegye ujját [hirtelen] levágta, a kövön az ujját nyillá faragta, a tegzéből tollas nyilat vett elő, a nyilat [é. az ujjából faragott nyilat] a szárnyas nyélbe illesztette, az íjját fölemelte, kissé előre lépett, a nyilat ráhelyezte, azután a sziklát meglötte, a nyíl a sziklán keresztül ment.

Hótalpait fölvette, odalépett hozzá, így szól: «Asszonykám, itt maradj, aztán menj haza, fiadnak ezt a hírt vidd meg: «Ha pubi hét fogása van, ha ördögi hét fogása van, nő járta nős vidéket, ember járta emberes vidéket keresni hadd jöjjön! Ha pubi hét fogása, ha ördögi hét fogása nincsen neki, [akkor] ne jöjjön!»

Most az asszony a vedreit (dual.) vízzel megtöltötte, föl-kúszott [a lépcsőn], haza érkezett, a vedreket a szoba földjére

ràràn'səŋən, nox-taβsəm'səŋən, iŋəl lauəl: «əŋgam-imi mola iāzəŋ tūsən?» lou lauəl: «iŋiŋiè, iəŋ'k èuəlt mola iāzəŋ tüləm?» — «ant-ki tūsən, si kət iəŋ'gi-iəŋŋəlnən toɾošik əmdəŋlā-sà!» lou si iəŋ'gi-iəŋŋəlnən aŋilta ələm'səlì, iəza ùləŋis pon'səlì, iəŋ'gəl pà-si nox-rəŋnəmdəs, nox-taβsəmdəs. iŋəl lauəl: «mundì lau-sèn, iāzəŋ an' tūsən, ittam iāzəŋ tūsən.» əŋgəl-imi sidi lauəl: «iŋiŋiè, iāzəŋ-matti tūsəm, iorən ior-ki, manà! iorən andəm-ki, nēməza an' ŋilən.» iŋəl lauəl: «mola iāzəŋ tūsən?» əŋgəl-imi sidi pödər'l: «niŋ manəm niŋi suŋ məsl-gi, ɟui manəm ɟui suŋ məsl-gi, lābət pubi ŋèlmətl-gi, lābət kul ŋèlmətl-gi, ət iŋl m̀à iŋbəmna!»

iŋəl əməsti tɔɾà èuəlt nox-lāiŋl, sōmətlɪŋs, iəɟləl-nəlləl ŋis, kim-ədəs, iəŋ'k pèlā manəs. ləxəŋ pōɾəl ləɾəlna ŋul keŋ ɟoza iəx-təs. i ŋaiəl èŋ'səlì, kèzəl ləɾəftəs(ì), kur-nəl èuəlt ŋul kur-luəzəl èuətsəlì, keŋ ɟoza pon'səlì, noɾərləlì, nəllì nōɾərləlì. sət nəl pon-məŋ saməŋ tɪŋət èuəlt i toɟləŋ nəl ŋis, ŋèrəm nələl toɾo-ŋaiətsəlì toɟləŋ nəl-nəl ɟoza. iəɟləl ələməslì, tɪs p̀à tɪs, toɾos p̀à toɾos

tette. A két veder fölbuggyant, fölfreccsent, a fia mondja: «Anyám asszony, micsoda hírt hoztál?» Ő [igy] szól: «Fiacskám, a vízről milyen hírt hoznék?» — «Ha nem hoztál, a két vizes vedret tedd egy kissé odébb!» Ő a vizes vedreket csöndesen föl-emelte, kissé előrébb tette, a vize megint fölbuggyant, fölfreccsent. A fia mondja: «Az imént mondtad, hogy nem hoztál hírt, íme hírt hoztál.» Anyja-asszony így szól: «Fiacskám, hírfélét hoztam [ugyan], ha az erőd erő, menj! [de] ha erőd nincs, nem nyersz vele.» A fia mondja: «Mi hírt hoztál?» Az anyja asszony így beszél! «Ha nő járta nős vidék kell, ha ember járta emberes vidék kell, ha pubi hét fogása van, ha ördögi hét fogása van, hadd jöjjön utánam!»

A fia az ülő helyéről föláll, öltözködött, íjját, nyilait fogta, kiment, a víz felé ment. A réves falu révében [levő] nagy sziklához érkezett. Az egyik botosát levetette, a kését elővette, a lába hegyéről az öreg ujját levágta, a kőre tette, megfaragja, nyillá faragja. Száz nyilat tevő pikkelyes tegzéből egy tollas nyilat vett [ki], a csinált nyilat beleillesztette a tollas nyíl nyelbe. Az íjját fölemelte, ide s oda lépett, a nyilat [az íjjára]

sòzəs, ñàləl pàstəsli, si ñàlna yul keu mpxti-ìoutsəli, ñàləl mpxti-lòznəmdəs, òndər-sox nīməlyələl sòmđəs i sòməs, si xui manəm ìos xouət i sòsl.

uàn sòzəs, xou sòzəs, murəl ām'səm òn'dəy mou, murəl ām'səm pàməy mou ìubəl pèlù xázəs, pà mur ām'səm òn'dəy mou, pà mur ām'səm pàməy mouna ìoxtəs. tom xui èuəlt nīmliəlna ì kural xásmal, si tpxàina ləu ì kural pà xázəs, ittam kidəmdək ì kurna pitsəyən. tom xui èuəlt songèβitəlna ì ìàsl xásmal, tàm xui èuəlt ì-sidi songèβ kətləm ìàsl xázəs. ittam ì ìàsna. ì kurna man'səyən. tom xui èuəlt mandal svyət ìoxo-xázəm kural nīmliəlna seda xázəs. tàm xui sù ìoxtəs, ì kural nīmliəlna ì-sidi ì xázəs. lìn ìoxo-xázəm kurlən seda ì xásəyən, sidi man'səyən.

ì tpxàina ìoxliəlna ì-βèlək ìàsl seda ì xázəs, tom xui èuəlt ì-βèlək ìàsl ìoxliəlna pà xázəs, top pàrxəy sòβəl manl. tom xui èuəlt pàrxəl (?) xázəs, oxəl lărüül. tàm xui èuəlt pàrxəl ìsi si tpxàina xázəs, top oxəl lărüüs. ì tpxàina ì xət ñila, ou-silna

helyezte, a nyállal a nagy követ keresztül lötte. A nyila keresztül hatolt rajta, vidrabórból [készült] botosait fölvette, elindult ama férfi járta út hosszában lépdel.

Rövid ideig lépdelt, hosszú ideig lépdelt, a népe lakta (tk. ülte) erdős föld, a népe lakta füves föld mögötte elmaradt, más nép lakta erdős földre, más nép lakta füves földre jutott. Ama férfinak az egyik lába hótalpastul együtt elmaradt, azon a helyen az ő egyik lába is [ott] maradt, most mindegyikük egy lábú lett (tk. egy lábára jutott v. esett). Ama férfinak az egyik keze a bottal együtt elmaradt, ennek a férfinak is elmaradt a botot fogó (tk. fogott) keze. Most félkézzel, féllábbal mentek. Ama férfinak, a mint megy (tk. menése közben) a visszamaradt lába talpastul együtt ott maradt. Ez a férfi oda ért, [ennek is] a másik lába hótalpastul együtt elmaradt. Visszamaradt lábaik ott maradtak, úgy mentek [tovább].

Egy helyen ama férfinak a félkeze ijastul együtt ott maradt, ennek is a félkeze ijastul együtt elmaradt, csak a derekas darabjuk megy [tovább]. Ama férfinak a dereka elmaradt, a feje gurul [tovább], ennek is elmaradt egy helyen a dereka, csak a feje gurult. Egy helyen ház tűnik elő, a küszöbhez gurultak.

lárijsəŋən. tom χuǐ oχ-pōzəχ uǐsa, kōrdi uērdi rət χoza pon'sa, tutna poltsa, kōrdi pāǐldi iāsna uēdi uǐsa, ild elti pon'sa, kōrdi sākna (kāuārna) sēŋ'ləti, toχo-lārēməl, pə χaǐla, ti lārēməl, pə χaǐla. tutna pə pon'sa, pāǐldi iāsna pə noχ-uǐsa, ild elti pon'sa, kāuārna sēŋ'la, toχo lārēməl, ti lārēməl. ild əuəlt il-nāiəmdəs, oχ əuəlt il-nāiəmdəmət kim-iūuəlməsli, toχo i lārēməs, ielta iuəmət ios χouət lārēməs. iōŋət iōŋtəm oŋəl pə uǐsli, tutna pon'səli, lolta pītsəli, tut-idə iis (lələs), kōrdi iāsna uǐsli, ild elti pon'səli, sākna χat-təsli — lokki sūgələs. ild əuəlt ilis nāiəmdəs, noχ-uǐsli, kim-iūuəlməsli, ittəm oχ-pōzəχ toχo-lārēməs, mundə iuəmət ios χouət lārēməs.

uən man'səŋən, χou man'səŋən. tom χuǐ (ələŋ χuǐ) pərŋəl χoza iōŋtəs, pərŋəl toχo-χvənəmdəs, ielta χuǐəl pərŋəl pə toχo-χvənəmdəs.

pə-si man'səŋən. ələŋ χuǐ iōŋəl kätləm iəsl χoza iōŋtəs, iōŋəl kätləm iəsl toχo-χanəmdəs. ielta χuǐəl iəsl, isi iōŋəl kätləm iəsl, toχo-χvənəmdəs. uən man'səŋən, χou man'səŋən. ələŋ

Ama férfinak vették a fejét, vas-csináló tűzhelyre tették, a tűzzel fujtatták, vas-kovácsoló kézzel a tűzről elvétellett, az ülöre tétellett, vas kalapácsal kovácsolja, oda gördül, megint éri [a kalapács], erre gördül, megint éri [a kalapács]. Megint a tűzbe tették, a kovácsoló kéz megint fölvette, az ülöre tette, kalapácsal üti-veri, oda gördül, ide gördül. Az ülörről lecsusszant, a lecsuszottat az ajtón kihajította, és tovább gördült [az]. A később jött fejet is vette, a tűzbe tette, olvasztani kezdte, olyan lett, mint a tűz (fölvadt), vas kézbe vette, az ülöre tette, a kalapácsal megverdeste — összetörött. Az ülörről lecsusszant, fölvette, kihajította, most a fej odagördült, az imént jött út hosszában gördült.

Rövid ideig mentek, hosszú ideig mentek. Ama férfi (az első ember) a derekához érkezett, a dereka hozzáragadt, a hátul [jövő] ember dereka is odaragadt (t. i. a gördülő fejhez).

Megint mentek tovább. Az első ember az íjjat fogó kezéhez érkezett, az íjjat fogó keze hozzá ragadt. A hátsó ember keze, ugyancsak az íjjat fogó keze, odaragadt [ehhez]. Rövid ideig mentek, hosszú ideig mentek. Az első ember az egyik lá-

χυῖ ἰ-βῆλᾶκ κural χoζα ἰoχτᾶς, ἰ-βῆλᾶκ κural τογο-χvνᾶmdᾶς, ἰelta χυῖᾶλ ἰ-βῆλᾶκ κural pà τογο-χvνᾶmdᾶς. ἰ kurna man'səŋən. àλῆχ χυῖ songèβ kätlᾶm ἰàsl χoζα ἰoχτᾶς, si songèβ kätlᾶm ἰàsl τογο-χvνᾶmdᾶς. ἰelta χυῖᾶλ pà ἰoχτᾶς songèβ kätlᾶm ἰàsl χoζα, ἰàsl τογο-χvνᾶmdᾶς. si ἰubina tom àλῆχ χυῖ ἰoγο-χαζᾶm κural χoζα ἰoχτᾶς, ἰoγο-χαζᾶm κural τογο-χvνᾶmdᾶς. azàt talàŋi ἰisŋən.

tom χυῖ ἰos χoῦàt sòzilibiis. ἠàn manəs, χoῦ manəs, χàt-kèba χàt ἑdᾶς, kòr'-kèba kòr't ἑdᾶς. sῖ ἰoχτᾶς, χàt ἠul χàt, ἠàl-ἠèt lwl-kèm χàt. nῖmállal ἑŋ'səli, ou ἠussəli, ἰoγο-lwŋəs. χàt-libəl ἰəŋ'k, χàt padῖ ἑῦàlt ἑllədi χum'βət ouna lāriῖῖdi χum'βət χàt padῖ pèlῖ lāriῖῖlèt. χum'βət kātis ἰvŋ'lèt.

si χàt-χαr libina χolti χυῖ χol'l, ἠàsti χυῖ ἠàsəl. sòχ-ox sèŋ'lèt, mvsəŋ-ox sèŋ'lèt, ἠúé-ox sèŋ'lèt. nvrina ἰməŋən-ἰəŋəŋən àməsləŋən, ἰmi oxal sàῦər-sox-idi nàῦiῖῖ ἰis, siῦəs-kurək tēŋəl-idi. ἰmi ἰgal ἰ-sidi kurək-idi nàῦiῖῖ ἠādəm, siῦəs-kurək tēŋəl-idi oxal

bához érkezett, az egyik lába hozzá ragadt, a hátulsó embernek is az egyik lába odaragadt hozzá. Egy lábon mentek. Az első ember a botot fogó kezéhez érkezett, ez a botot fogó keze odaragadt hozzá. A hátulsó ember is odaérkezett a botot fogó kezéhez, a keze odaragadt hozzá. Azután az az első ember az ott hagyott lábához érkezett, az ott hagyott lába odaragadt hozzá. Épekké lettek.

Ama férfi az út hosszában lépdelt. Rövid ideig ment, hosszú ideig ment, háznak ház tűnt elő, falunak falu tűnt elő. Odaérkezett, a ház nagy ház, négy-öt ölnyi ház. A hótalpait levette, az ajtót kinyitotta belépett. A ház belseje víz, a ház fenekéről támadó hullámok az ajtónak gördülnek, az ajtó felől gördülő hullámok a ház feneké felé hömpölyögnek. A hullámok kétfelé mennek.

A ház földjén az érző hálóval halászó ember, érző hálóval halászik, a vészhálóval halászó ember vészhálóval halászik. Tokhal-fejet ütnek, mukszunhal-fejet csapnak, lazacfejet vernek. A padkán [egy] asszony és [egy] öreg ember ül, az asszony feje [mint a] nyúlbőr [oly] fehérré lett, olyanforma, mint a sasfészek [tk. sasfészekforma]. Az asszony ura szintén sasfészek-fehérré

iuumal. iməl kət iogʷəs-sox iin'man aməsl, kət uai-sox iin'man aməsl, igəl xoʷil.

uən am'səs, xoʷ am'səs, imi iändəsl, iändəsti kəzəl, lolβəŋ nolbi kəzəl uisli, xoʷidi igəl siʷələŋ eʷəlt pwtkəsli, igəl nox-am'səmdəs. «mola xoʷdi iis? maʷ-xuʷi ioxtəm, ioxətmal xoʷu iəs, xoʷol-moza aməsl lilli, iəslə?» sōmətluʷis, xət-xarina oʷxləs, ɔndər-sox kət nɪmləl uis, uir-lōβtəŋ iðxələl uis, imi uŋəl pələk-puʷsəli, uŋəl-uʷs-libi xoʷətt nɪmlitələna sidi i manəs. uən-kəba uən iŋʷəs, xoʷu-kəba xoʷu iŋʷəs, i mosaina əzəl-igi imi uŋəl-uʷs eʷəlt i xələβ kimiʷ təl'səli, xələβna xoʷl ar, xoʷilitələna təl'səli.

15. tudəŋ iəŋ'k məʷəl.

tōrəm nōmən ol. uən ɔs, xoʷ ɔs, iməl kaʷəŋi iis. tōrəm-əŋgi pərdəs, iix twiʷs. iixəl ɔndəβna pon'sa, tōrəm iʷstəl: «iōmər keʷ-xətna pondi məsl!» iixəl pələ laʷəl: «xoʷudi nŋhən kanʷə-mələm, sit mə uərəm.» keʷ-xətna tusa, oʷəl ləp-tōʷərsa, təmən'sa.

őszült, a feje olyan lett mint a sasfészek. A felesége két nyestbört varrván ül, az ura alszik.

Rövid ideig ült, hosszú ideig ült, az asszony varrogat, a varró kését, az ólomnyelű kését fogta, alvó urát a vékonya irányában megszurta, az ura egyszerre fölült. «Mi ez? vendég érkezett, megérkeztének [már] hosszú az ideje, meddig ül étlen, szomjan?» Felöltözködött a ház földjére leszállt, vidrabórból készült két hótalpát vette, vörös nyírhéjkéreggel [ellátott] ijját fogta, az asszony száját fölnyitotta, a szájnylás belsejébe hótalpastul együtt [be]ment im. Rövidnek rövid ideig járt, hosszúnak hosszú ideig járt, egyszer [csak] az öreg atya az asszony száján kifelé egy hálót húzott, a hálóban sok a hal, halastul együtt húzta.

15. A tűzözön regéje.

Az isten fönt van [t. i. az égben]. Rövid ideig volt, hosszú ideig volt, a felesége lebetegedett. Az isten-anya [úgy] rendelte, fia született. A fia bölcsőbe tétetett, az isten [így] szól: «Kerek kőházba kell tenni!» A fiához [így] szól: «Hogy mikor kereslek téged, az az én dolgom.» A kőházba vitetett, az ajtaját bezárták, belakatolták.

si náurèm nómər keu-γàtna uàn òs, γου òs. ī-mosaina lou sidi nox-ām'səs. uàn ām'səs, γου ām'səs. pòdərta òntlìiməl, sidi lausl: «tòrəm-àzəm manèm àl kanžàməllì. lou matta-pvràina zàstəl: ,mà nvhèn kanžàməlèm' — səjəl andàm.»

uàn ām'səs, γου ām'səs. si uàn-γου āməsməl zibina zàsl uèsl γοζα tùslì: «mà tusəη nēηγοzì iuuməm, manèm àl kanžàməllì, marəməsàiem.» olda an' uèrìtta pidəs, ī tvγaina laida. «tòrəm-àzəm γpləs, mola lilàη, səjəl andàm!»

lou keu-γàt libina nózłəs, keu-γàt sugələs, keu-γàt òləm tvγàjəl andàm. lou uandəs: nai seda laiməl. nai uèlìs uantsəllì, lou nox-làis. uandìjìl lökkè, uas louàtna: sàrìəη χət seda āməsl. «ilamba àzəm χət.» lou sòsməsəs àzəl χət pèlà. àzəl χət γοζα, òyna zoxłəs, zàsna òuəl kàtllsəlì, pušsəlì, zογο-lvηəs. zογο-lvηəs, òu-sìlna seda làis. àzəl tì zoxłəs mvχtì lou γοζαizəl: «zìγzìè, nvη malaiz zογàtsən? ma matta lausəm: zundì nvhèn kanžàməlèm, si-pvràina mà zογətləm.' ittam manèm an' məslən, χol manà, sè

A gyermek a kerek kőházban rövid ideig volt, hosszú ideig volt. Egyszer csak fölült. Rövid ideig ült, hosszú ideig ült. Beszélni próbálgatott, így szól: «Isten-atyám engemet nem keres. Annak idején [pedig] azt mondta (tk. mondja): ,Én tégedet majd kereslek' — [semmi] nesze sincs.»

Rövid ideig ült, hosszú ideig ült. Ezen rövid-hosszú ideig [való] ülése után a kezét az arcához vitte: «Én [már] szakállas emberré lettem, még sem keres, eltespedek [egészen].» Nem tudott már maradni (tk. lenni), egy helyen állni. «Isten-atyám meghalt vagy életben van? Semmi nesze sincsen.»

A kőház belsejében megmozdult, a kőház összetörött, a kőháznak nyoma sem maradt. Ő látta: nő áll ottan. A nőt mi-helyt meglátta, fölállott. Tekinget körül, a város hosszában: Aranyos ház van (tk. ül) ott. «Talán az atyám háza.» Ő az atyja háza felé lépdelt. Az atyja házához az ajtóhoz érkezett, kézzel az ajtót megragadta, kinyitotta, belépett. Bement, ott a küszöbön megállt. Az atyja azonnal idejött hozzá: «Fiauskám, te miért jöttél [ide]? «A multkor mondtam, hogy a mikor kereslek téged, akkor majd elmegyek hozzád. Most nekem nem kellesz, a hova mégy, oda mégy (tk. a hova menj, oda menj)! Aztán majd

manà! χundsì ior-χui àl oša, mutràìəŋ χui àl oša! uèritlèn-gi, nvy uèrən! matta lauməm sirna, mà-ki kanžaməsəm loln, lauəl, ior-χui and ošsən, i mutràìəŋ χui and ošsən.»

àzəl sidi lauəm iubina lou ligàzəs, àzəl pèlā lauəl: «manəm uàn laftyluiməm andàm, manəm ièrnàs sòməttiməm andàm, kas sòməttiməm andàm, sàbèz sòməttiməm andàm. kuš uèritləm, kuš andàm, sit mà uèrəm!»

lou kèrləs, kim-èdəs. tórəm-àzəl langər-χui χàtna toɾo-manəs. tom χuina olda litsa (olda pidəs). tórəm-àzəl langər-χui χàtna oldal svɾàtət langər-χui ìmi tvída pitsəlli, sidi oldi èuəlt lirəməs. tórəm-àzəl langər-χui lou iugàn-murəl àgətsəlli, sidi iàstəl: «tami uèlda màsl!» mur iàstəl: «χodi-svɾət uèlda màsl?» mur pèlā lauəl: «mola-kəm lau ol, iuz ivɾà-tàlda màsl! louèl si iuz pilna tutna ponda màsl. tutna àt lila, àt χvləl! siməs nèŋɾo an' màsl.»

iurəl tutna vltsa, lou kàtllsa, tutna pon'sa. lou ant pòdər-dəs, ant pà laldəs, χodi kàtllsa, sidi i tutna pon'sa. si tut χvlt

erős emberrel ne találkozz (tk. erős embert ne találj), fortélyos emberrel ne találkozz! Ha bírsz vele, a te dolgoz. Úgy, a mint a multkor mondtam, ha én kerestelek volna föl, [magadnál] erősebb embert sem ismertél volna és fortélyosabb embert sem ismertél volna.»

Miután az atyja így szól, ő megharagudott, az atyjához [így] szól: «Nekem ennivaló kenyere sincs, nekem felölténivaló ingem sincs, felölténivaló gatyám sincs, felhúznivaló csizmám sincs. Akár bírok vele, akár nem, az az én dolgom!»

Ő megfordult, kiment. Az isten-anya testőrének (tk. oldal-emberének) a házába ment. Annál akart lakni (ott kezdett lakni). Miközben az isten-anya testőrének a házában lakik vala, a testőr feleségét bírní kezdte, ez aztán nyilvánvalóvá lett. Az isten-anya testőr-embere a saját népét összegyűjtötte, így szól: «Ezt meg kell ölni!» A nép mondja: «Hogyan kell megölni!» A népéhez [így] szól: A mennyi ló csak van, [azon] fát kell összehordani! Őt a fával együtt a tűzbe kell vetni (tk. tenni). Hadd égesse el a tűz, hadd haljon meg! Ilyen ember nem kell.»

A fát meggyújtották, őt megragadták, a tűzbe vetették. Ő nem beszélt, nem is sirt, a hogy megragadták, a tűzbe ve-

lābətliḡis, ātl lābətliḡis. si tut ḡōrləs. murəl pələ lauəl: «tut ōləm tḡḡājəl uandət!» lou murəl seda iḡḡ'əs uantta, tut ōləm tḡḡà lārì iḡḡmal, si lār ḡoza ai lòn't iḡḡətmal, lārna iḡḡ'əl, tom-əlḡis iḡḡ'əl, tām-əlḡis iḡḡ'əl, kātis iḡḡ'əl. mur man'sət kōžāijəl ḡoza, kōžāijəl lauəl: «mola uantsadi?» — «mola uantsu? tut liḡəm tḡḡà lārì iḡḡmal. si lār ḡoza ai lòn' iḡḡətmal. ai lòn' iḡḡətmal, tom-əlḡis manl, tām-əlḡis manl. ilamba tōrēm iḡḡəl seda si iḡḡ'əl.» lou lauəl: «sidi-gi, uḡiāt pḡškān, uḡiāt sēla!» murna pḡškān ātl pāḡəlla, ḡvtl pāḡəlla. si iḡbina sēla ḡoləs. uantsət: ai lòn't āməsl tām lārna, ant ḡajla. «si-kīnžū uēldi mutrāijəm andām.»

si iḡbina ai lòn't uḡdi kiləs, moḡna. kimotti uantsa: tōrēm-iḡ sōsl, ai lòn't andām. lou tōrēm laḡḡər-ḡuḡi ḡātna manəs, iḡḡolḡəs, laḡḡər-ḡuḡi pələ sidi lauəl: «manəm ḡundi uēllən? ittām iḡḡətsəm. nḡḡ iāsna ittām manəm uēldi!» tōrēm laḡḡər-ḡuḡi liḡəzəs. tōrēm laḡḡər-ḡuḡi noḡ-lāijis. si iḡbina lou pà liḡəzəs, iāsna iḡḡā-kātllsəḡən, ī iāsna louəl kātllsəlli, oḡəl səiətsəlli, oḡəl iənas tāḡnəs

tették. A tűz nappal égett, éjjel égett. A tűz kialudt. A népéhez [így] szól: «A tűz helyét nézzétek meg!» A nepe odajárt megnézni. A tűz helyén tó keletkezett, a tóra egy kis lúd érkezett, a tavon jár. Arrafelé jár, errefelé jár, kétfelé járkál. A nép ment a gazdájához, a gazdája [így] szól: «Mit láttatok?» — «Mit láttunk? A tűz helye tóvá lett. A tóra [egy] kis lúd érkezett s arrafelé megy, errefelé megy. Talán az isten fia járkál ott.» Ő [így] szól: «Ha így van [a dolog], fogjatok puskát, vegyetek puskaport!» A nép a puskát éjjel durrogatja, nappal durrogatja. Aztán a puskaapor elfogyott. Látták: a kis lúd itt ül a tavon, nem érte [a golyó]. «Eddigélé megölésre való for-télyom nincs (é. nem tudtak megölni).»

Aztán a kis lúd a partra kelt, a szárazra (tk. földre). Másodsor [is] meglátták: Az isten fia lépdel, a kis lúd nincs [sehol]. Ő az isten testőrének a házába ment, belépett. A testőr-höz így szól: «Engem mikor ölsz meg? Íme itt vagyok (tk. megérkeztem). Most [hát] a saját kezeddal ölj meg!» Az isten testőre megharagudott. Az isten testőre fölállott. Aztán ő is megharagudott, birokra keltek (tk. kézzel összekapaszkodtak), az egyik kezével megragadta, a fejét megcsavarta, a feje [csak] levált, az

(v. tàχnəmdəs), tōrəm langər-χui χnləs. lou χnlmal iubinā tōrəm àzəl χātna pà manəs. àzəl χātna ioro-lwəəs, àzəl tì iis. «χodi iij-ηè, mola wər'sən? langər-χuiəm χol tūsən?» àzəl layəl: «nwnən tām mouna olda ādəm, ìln, tōdà mou ol, si mou χoza mur ol, si mur χoza òχlà! si mur nwy χozen àt pviiksəlat!»

tōrəm-iij il-òχləs, tām oldi mouna il-ioxtas. mur tàdà olmal, murna kòzàìlì lèzàtsa, lou mur χoza kòzàìlì ol. mur mosna-ki pitl, mos lèzàtləllì. mur louèl pviiksəlat. tōrəm-àzəl nwməsuij: «mà pèləm mur an' uantta pidəs, mur kòzàìlèl pilna uèlda məsl. mà pèləm an' uantlat. mutràìəη kòzà lou seda ol, manəm iwrəməsət, si mouna tudəη iəη'k èsllta məsl.»

lou (tōrəm-iij) si iāzəη χòl'səllì, mur pèlà sidi layəl: «tōrəm-àzəu tudəη iəη'k èsll muηèu uèlda.» lou murəl si iāzəη χòl'sət: «muη nwnən tinəη kāmγà ār malu, nwnən pviiklu, lābət χanzəη lau iir uèllu, lābət pułi oysar nwnən malu, lābət sàrriəη-oz ān nwnən malu, tōrəm-àzən elti nwy miìlì!»

isten testőr-embere meghalt. Miután az meghalt, innét elment isten-atyja házába. Az atyja házába belépett, az atyja oda jött eléje: «Hogyan, fiacskám, mit csináltál? A testőrömet hova tetted?» Az atyja [igy] szól: «Neked [itt] ezen a földön nem jó (tk. rossz) lenned, lent, ott föld van, a földön nép van, ahhoz a néphez szállj le! Az a nép hadd könyörögjön hozzád!»

Az isten fia leszállt [a földre], erre a földre lejutott. Nép volt itt, a néptől gazdává tétetett, ő a nép gazdájává lesz. A nép ha betegségbe esik, a betegséget meggyógyítja. A nép őt imádja. Isten-atyja gondolkozik: «Én felém a nép már kezd nem tekinteni, a népet gazdástul együtt meg kell ölni. Felém [már] nem tekintenek. A fortélyos gazda, ő ott van, engem elfelejtettek (v. rólam megfeledkeztek), a földre tűzözönt (tk. tüzes vizet) kell bocsátani.»

Ő (az isten fia) ezt a szót hallotta, a néphez így szól: «Isten-atyánk tűzözönt bocsát a mi megölésünkre (tk. minket megölni).» A népe ezt a hírt hallotta: «Mi néked a drága selyem sokját adjuk, téged imádunk, hét tarka ló áldozatot hozunk (tk. ölünk), hét fekete rókát adunk neked, hét arany tálat adunk neked, add azokat isten-atyádnak!»

louèl mur pviiksəsət, iirəssət. lou si iubina törəm-àzəl xoza manəs. àzəl xoza manəs, àzəl xətna ioro-loyəs. iüstəl: «murəm pviiksəsət, tàm-ārət, si-ārət udlβəsən tàm, muvəy àl uèlì!» àzəl lauèl: «vov àl pà iüstà, àl pà pòdèrdà! tàmìna lābatmət xətl tudəy iəy'k ēsləm.» lou pà ligəzəs àzi pilna: «xundi litlan-ki, mola-kəm tvilən, ēslà! murəm elti it an' maləm.» si iubina iüstəs: «pàiam-uləm!»

lou si iāzəy tvìs, lou manəs. murəl xoza ioro-iəxtəs, murəl iüstəl: «mola aìkol tūsən?» murəl pèlā lauèl: «mola aìkol tūsəm? tàmìna lābatmət xətl törəm-àzəy tudəy iəy'k ēsl.» mur svmlul man'sət, xəl'lədi xəi xəl'ləda pidəs, xəl'lədi niy xəl'ləda pidəs. louèl vantti sàti iüst. lou iüstəl: «nəvèrəmət, àləyina mà-ki xəlləm, uèlìs xəl'lədi! xəzəm, xənzəy lau tvilədi, manəm uèlādi! xəzəm, xənzəy mis tvilədi, sit manəm uèlādi!»

lābatmət xətl murəl iirəsəs. lābat pudì oxsar pà iəxtəbtəsət, lābat sùriəy-oy àn pà masət, lābat kəmgü-svç pà masət. iürəsmel iètsəs, si xətl iètsəs, ioro-man'sət.

A nép könyörgött hozzá, áldoztak. Ő aztán az isten-atyá-hoz ment. Az atyjához ment, az atya házába belépett. [Így] szól: «A népem könyörög, ennyi [meg] annyi marhád (vagyonod) ez [itt], minket ne ölj meg!» Az atya [így] szól: «Te ne is szólj, ne is beszélj! Mához egy hétre tűzözönt bocsátok [le].» Ő is megharagudott az atyjával együtt: «Ha akarod, [hát] a mennyid csak van bocsásd le! A népemre nem engedem (tk. adom).» Aztán így szólt: «Jó életet!»

Ő ezt a szót mondta, [és] elment. A népéhez érkezett, a népe mondja: «Mi hírt hoztál?» A népéhez [így] szól: «Mi hírt hoztam? Mához egy hétre isten atyánk tűzözönt bocsát le.» A nép megrémült, a síró ember sírni kezdett, a síró nő sírni kezdett. Neki látni is sajnálatra méltók voltak. Ő [így] szólt: «Gyerekek, ha én halok meg előbb, akkor sirjatok! Fehér és tarka lovatok van, nekem öljétek le! Fehér és tarka tehenetek van, azt nekem öljétek le!»

A hetedik napon a népe áldozott. Hét fekete rókát hoztak neki, hét aranytálat is adtak, hét selyem öltözetet is adtak [neki]. A mint az áldozatukkal elkészültek, a nap is lenyugodott (tk. kész volt), haza mentek.

ioŕo-man'sæt, xvtl ila-pèlâ xòl'sæt: iəŋ'k si ɛsllti šàtl. loy laušl murəl pèlâ: «si iəŋ'k tàmina lābatmæt xvtl mouna ioŕâtl.» murəl xəl'ləda pitsæt, loyðl uantta šàtl iisæt. «iayrəmæt, mû-ki olləm, šəŋk àl xoriüt!» lābat xvtl manəm ɛuəlt səi šàtl, lābatmæt xvtl patlæs, mouna iəŋ'k ioŕðtti andəm.

lābatmæt xvtl patləm-kəmna, tōrām-àzəl ilis uantl: «mâ ɛsləm iəŋ'gəm xolas manəs?» loy iomas uandəs: ta! kât moy kutna šobər kul tās āmdəm, tut-iəŋ'k seda āməsl, ilis uðs andəm. itta moy matta xodi ām'səs, sidi āməsl, loy iəŋ'gəl ārādəl si xoləs.

Haza mentek, este felé hallották ám, hogy a víz lebocsátása hallszik ím. Ő [így] szól a népéhez: «Ez a víz mához egy hétre a földre ér.» A népe sírni kezdett, neki látni [is] sajnálatraméltók voltak. «Gyerekek, a míg engem láttok (tk. ha én [még] vagyok), igen ne féljete! Az egész héten át hallatszik a suhogása, a hetedik nap elsötétült (beesteledett), a földre víz [még] nem jutott le.

Mikor a hetedik nap is beesteledett, az isten-atyá lefelé tekint! «A magam lebocsátotta vizem hová ment?» Jobban megnézi: hát a két föld között egy vastag réz teknő (?) van elhelyezve, a tűzözön ott ülepedik, lefelé nyílás nincs. Tehát a föld, a hogy az elébb volt, úgy van (tk. ül) most is, a vize mind elfogyott ím.

PÁPAY JÓZSEF.